

“Hij praat snel en krachtig, vastbesloten elke poging om hem te stoppen te verijdelen, en het publiek beweegt en gonst, alsof het lichamenlijk reageert op de aantrekking van het onzichtbare touw tussen hem en hen.”

Uit *Komt een paard de kroeg binnen* van **David Grossman**

Top 5 Thriller

- 1 **Het meisje in de trein**
Paula Hawkins
- 2 **Lieve mama**
Esther Verhoef
- 3 **De grenzeloze**
Jussi Adler-Olsen
- 4 **Costa del Sol**
Suzanne Vermeer
- 5 **De geheugenman**
David Baldacci

Bron: CPNB Bestseller 60

Top 5 Kind & Jeugd

- 1 **De waanzinnige boomhut van 52 verdiepingen**
Andy Griffiths en Terry Denton
- 2 **Broederband 5. De scorpionenberg**
John Flanagan
- 3 **Dagboek van een muts 7. Drama voor de camera**
Rachel Renée Russell
- 4 **Pierre de doolhofdetective**
IC4Design
- 5 **Het vrolijke voorleesboek van Kikker**
Max Velthuis

Humor als uitlaatklep en zelfbescherming

In *Komt een paard de kroeg binnen* beschrijft David Grossman (Jeruzalem, 1954) een stand-upcomedyshow. Gedurende de voorstelling maken harde grappen en flauwe moppen langzaam plaats voor het trauma dat de cabaretier probeert te maskeren en verwerken met zijn humor. **Trynitsje van der Steege**

De opzet die Grossman heeft gekozen voor zijn nieuwe roman is origineel en goed doorzacht, het verloop van het verhaal is onverwacht en meeslepend, en de personages zijn ongewone antihelden die niet direct sympathie opwekken, maar wel intrigeren. Met een vanaf het begin zet Grossman de sfeer in het rumoerige zaaltje en de uitstraling van de magere, beweeglijke cabaretier levendig neer. Dovele Grinstein staat geen moment stil op het podium en bejegt zijn publiek zoals we zijn gewend van cabaretiers: met spottende neerbuigendheid en voor de hand liggend sarcasme.

Dat is ook wat de verteller tegenstaat aan stand-upcomedy: de gemakkelijke grappen over ongemakkelijke onderwerpen. Maar deze rechter Avisjaj Lazar is aanwezig op verzoek van Dovele - een jeugd-vriend die hij sinds zijn veertiende niet meer heeft gezien, en wiens bestaan hij zelfs was vergeten - om hem te zien optreden en zijn oor-

deel te geven over wat hij ziet, over 'dat iets dat uit iemand naar buiten komt zonder dat hij het in de hand heeft. Dat hij misschien als enige op de hele wereld heeft'. Door de blik van de rechter worden wij als lezers ook onderdeel van het publiek en worden we met hem heen en weer geslingerd tussen afkeer, medelijden en fascinatie.

Verraden

Gedurende Dovele's monoloog herinert de rechter zich steeds meer details van hun vroegere vriendschap en realiseert hij zich dat hij die heeft verdrongen, omdat hij hun vriendschap heeft verraden. Naast de rechter is er nog een toeschouwer uit Dovele's verleden in de zaal: een klein vrouwtje dat met haar ontwapenende opmerkingen het pantsers van cynisme van de cabaretier enigszins weet te doorbreken.

Hun beider aanwezigheid brengt heel wat teweeg bij Dovele, en de voorstelling - die toch al niet al te best was - ontspoorde nog verder. Dovele verliest de grip op zijn grap-

Roman

Komt een paard de kroeg binnen

David Grossman
Vertaling Ruben Verhasselt

Cossee € 19,90

pen en daardoor verliest hij ook een groot deel van zijn publiek. Toch stelt hij essentiële zaken aan de orde; maatschappelijke vraagstukken zoals de Joods-Palestijnse verhoudingen en de gevolgen van de Shoah, maar ook existentiële kwesties als het bezwerven van de dood en de vraag wat ieder mens uniek maakt. Wie wij zijn is het resultaat van wat ons is overkomen en hoe we daarmee om zijn gegaan.

Humor, grappen maken, mensen afleiden van hun zorgen en pijn is waar Dovele zich al zijn hele leven op toelegt. Als kind liep hij voortdurend op zijn handen, om anderen aan het lachen te maken, maar ook om zichzelf af te zonderen en te beschermen. Het letterlijk en figuurlijk omgekeerd naar de dingen kijken hielp hem zijn eigen zorgen en pijn te onderdrukken en te ontlopen. Tot deze avond. 'Dit is geen show meer, iets raakt hem hier echt in zijn ziel.' Het publiek dat is achtergebleven wordt meegenomen in Dovele's hartverscheurende levensverhaal dat tegelijkertijd en on-

Dit is geen show meer, iets raakt hem hier echt in zijn ziel

danks de tragiek ervan tot het einde toe spannend blijft.

Opluchting

Grossman is in staat heel subtiel, bijna achteloos, met een paar woorden de sfeer, een gezichtsuitdrukking, een lichaamshouding te beschrijven en tot leven te brengen. De verstandhouding tussen de drie personages, maar ook de verhouding tussen de cabaretier en zijn publiek worden heel mooi weergegeven; de opluchting van de lach, het bezwerende van het applaus, de ontroering, de verwarring, het onbegrip. 'Het publiek lacht, voorzichtig. Ik lach zelf ook. Niet om de mop. De lach is nu voornamelijk een excuus om adem te halen.' Lachen is tegelijkertijd afwermechanisme en uitlaatklep, en humor een manier van omgaan met verdriet, zowel het grote als het kleine. Grossman toont op indringende wijze aan dat humor en verdriet elkaar niet moeten verdringen, en dat er prachtige dingen ontstaan als ze beide de ruimte krijgen.

Leven met en na kanker is hard werken

Bij de vijftienjarige Max wordt lymfklierkanker ontdekt. Zijn wereld staat van het ene op het andere moment op zijn kop, maar Max is strijdvaardig en zal de ziekte overwinnen ('ik ben de Messi van de kanker'). Dan volgt het verhaal van zijn strijd tegen de ziekte. Uiteindelijk wordt hij genezen verklaard, maar dan komen er paniekaanvallen en voelt hij zich beroerd. 'Leven na kanker is hard werken - ik hou van hard werken, maar ik ben niet zo tevreden over de arbeidsvoorwaarden.'

Het verhaal is het waargebeurde levensverhaal dat Roy Looman, op het ogenblik ambassadeur van KiKa en student Geneeskunde, vertelde aan Edward van de Vendel. Door de ik-vorm wordt de lezer extra betrokken bij het verhaal en slaagt de

auteur erin om het verhaal uitermate realistisch te vertellen. 'Ik vertel het hele verhaal, ik vertel alles wat er gebeurd is. Ik weet nu dat dat belangrijk is.'

Reacties

Alles wat komt kijken na de diagnose kanker zoals de vele testen en ziekenhuisbezoeken en de chemokuren, en ook de reacties van de buitenwereld en die van de ouders worden op een ontroerende, gevoelige wijze beschreven. Zonder ook maar iets weg te laten, zoals de scheten die na een chemokuur ontzettend blijken te stinken.

Het is een verhaal over kanker, maar nog meer een verhaal over wat er allemaal met je gebeurt als je die ziekte hebt. Over het verdriet, de angsten, de onzekerheden, de positieve en negatieve

Jeugd

Het kankerkampioenschap voor junioren / 12+

Edward van de Vendel & Roy Looman

Querido € 14,99

ervaringen met vrienden en familie. Hoe reageer je op de bezorgdheid van je ouders en op je vrienden die niet goed weten hoe om te gaan met jou, maar er ook voor je zijn. Het is zeker geen zwaar moedig verhaal, maar juist een heel persoonlijk verhaal, met ook veel aandacht voor het 'normale' tienerleven dat ook doorgaat. Een verhaal over volwassen worden, over liefde en vriendschap. En dat alles met de nodige humor.

Verplichte leesstof

Van de Vendel is op een indringende wijze erin geslaagd het levensverhaal van Max te vertellen. Verplichte leesstof voor iedereen die met kinderen/jongeren met kanker te maken heeft of eigenlijk voor iedereen. Een verhaal om niet snel te vergeten.